

Protocol meldcode

Meldcode met afwegingskader

Inleiding

Als het thuis misgaat, is school vaak de plek waar leerlingen zich nog prettig voelen. Juist daar laten ze als eerste signalen doorschemeren. Maar wat doe je dan als leerkracht? Is er sprake van kindermishandeling? Wat als ik ernaast zit?

De verbeterde Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling helpt bij deze lastige vragen. Iedere school binnen Openbaar Onderwijs Emmen (OOE) heeft daarom een Aandachtsfunctionaris die is opgeleid door de LVAK. Deze Aandachtsfunctionarissen ondersteunen de leerkrachten met het doorlopen van de stappen van de Meldcode.

In dit protocol staat beschreven hoe de Meldcode werkt, wie hierbij betrokken zijn en wanneer door wie de betreffende stappen gezet worden.

Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig. Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de *afwezigheid* van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

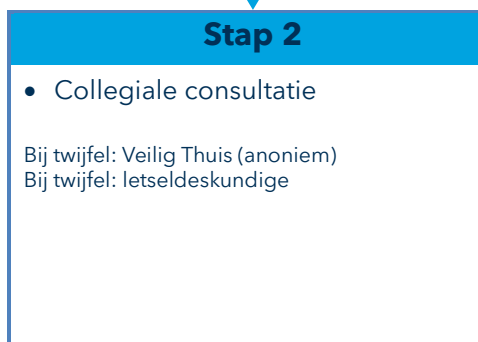
Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

Overzicht wettelijk verplichte stappen

De leerkracht

- observeert
- brengt alle signalen in kaart
- doet de Kindcheck
- documenteert feiten in Leerlingvolgsysteem (LVS)

De leerkracht

- doet een collegiale consultatie met de aandachtsfunctionaris (AF) van de school. Samen bespreken zij de in kaart gebrachte signalen en eventuele vervolgstappen.
- Bij twijfel vraagt de AF altijd advies bij Veilig Thuis
- Informeert de locatiedirecteur

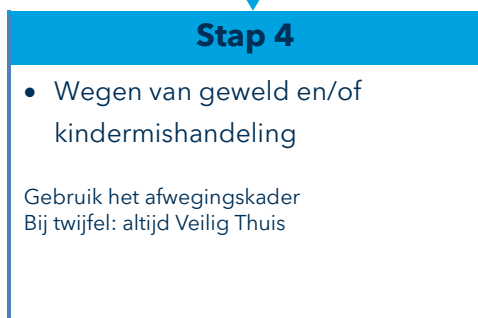
De AF

- Documenteert in LVS

De leerkracht en de AF

- voeren het gesprek met de betrokkene(n)/leerling
- documenteren in LVS

De leerkracht en de AF

- beoordelen samen de veiligheidssituatie, waarbij de 5 vragen van het afwegingskader beantwoord worden
- De AF neemt bij twijfel contact op met Veilig Thuis Drenthe (tel: 0800 2000)
- beslissen om wel of niet over te gaan naar stap 5
- bespreken de melding met de betrokkenen
- documenteren in LVS

Stap 5

- Beslissen met Veilig Thuis

- De AF documenteert in het LVS

Afweging 1

- Is melden noodzakelijk?

Melden is noodzakelijk als er sprake is van acute of structurele onveiligheid

- De AF maakt een melding bij Veilig Thuis Drenthe
- De AF informeert de locatiedirecteur

Afweging 2

- Is hulpverlening (ook) mogelijk?

- De AF documenteert in het LVS

Omschrijving van de stappen

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Na binnenkomst van een signaal brengt de leerkracht de signalen concreet, feitelijk en objectief in kaart, met ondersteuning van de Aandachtsfunctionaris. Als een onderwijsassistent signalen opvangt dan deelt deze dit zo snel mogelijk met de betrokken leerkracht. Signalen worden vervolgens gedocumenteerd in het Leerlingvolgsysteem (LVS) in het daarvoor gecreëerde sjabloon Meldcode. Dit gebeurt door de leerkracht, met ondersteuning van de AF.

Wanneer er vanwege de situatie van een volwassene (oudersignalen) zorgen zijn om de veiligheid van mogelijk aanwezige kinderen dan doet de leerkracht een kindcheck. Bij het starten van de Meldcode vindt de Kindcheck plaats. Bij een positieve Kindcheck worden de stappen van de Meldcode verder gevolgd.

Indien er sprake is van eengerelateerd geweld wordt zo snel mogelijk (in stap 2) expertise ingewonnen bij Veilig Thuis Drenthe.

Stap 2: Collegiale consultatie

Na de fase van signalering stemt de leerkracht via een collegiale consultatie af met de AF. Samen bespreken zij de in kaart gebrachte signalen en eventuele vervolgstappen. Dit gebeurt nog anoniem. De uitkomst van de collegiale consultatie wordt door de AF vastgelegd in het LVS.

Bij twijfel wordt bij deze stap advies gevraagd aan Veilig Thuis Drenthe (0800 2000). De AF neemt telefonisch contact op met Veilig Thuis Drenthe en legt de casus anoniem voor. Dit gesprek wordt door de AF gedocumenteerd in het LVS (sjabloon Meldcode). Het betreft een feitelijke beschrijving van het gesprek, de naam van de medewerker van Veilig Thuis Drenthe wordt ook genoteerd en vastgelegd in het LVS.

In deze fase wordt de locatiedirecteur geïnformeerd.

Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en leerling

Het gesprek met de betrokkene en (indien van toepassing) het kind worden door de aandachtsfunctionaris en leerkracht samen voorbereid. Zo nodig wordt bij de voorbereiding van het gesprek Veilig Thuis om advies gevraagd. Om in gesprek te gaan met het kind is er ook toestemming nodig van de ouders. De uitkomsten van het gesprek worden door de aandachtsfunctionaris en leerkracht gedocumenteerd in het LVS.

Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

De leerkracht en Aandachtsfunctionaris beantwoorden de vijf vragen van het afwegingskader en beoordelen de veiligheidssituatie op basis van de in kaart gebrachte signalen, de collegiale consultatie, het eventuele advies van Veilig Thuis en het gesprek met de betrokkene. Bij twijfel vraagt de Aandachtsfunctionaris altijd (op basis van anonieme leerling gegevens) advies aan Veilig Thuis.

Bij doorgaan naar stap 5 gaan de leerkracht en Aandachtsfunctionaris in gesprek met de betrokkene en (indien van toepassing) de leerling. In de voorbereiding van het gesprek bespreken de leerkracht en Aandachtsfunctionaris wie van hen de leiding heeft tijdens het gesprek en vragen zo nodig advies aan Veilig Thuis. Tijdens het gesprek met de betrokkene wordt vermeld dat er een registratie bij Veilig Thuis zal plaatsvinden.

De locatiedirecteur wordt door de leerkracht en Aandachtsfunctionaris geïnformeerd over het besluit om wel of niet door te gaan naar stap 5.

De leerkracht en Aandachtsfunctionaris documenteren de antwoorden op de vijf afwegingsvragen, het eventuele advies van Veilig Thuis, de genomen besluiten en de uitkomsten van het gesprek met de betrokkene in het LVS.

Meldnorm 1	1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i> Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.
	2	<i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i> Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	<i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i> Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.
	4	<i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i> Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.
	5	<i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i> Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis

1: Is melden noodzakelijk?

2: Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

De aandachtsfunctionaris doorloopt met Veilig Thuis de laatste drie vragen van het afwegingskader. Bij het besluit hulp inzetten is de aandachtsfunctionaris verantwoordelijk voor het inzetten, coördineren en monitoren van hulp. Indien de ingezette hulp onvoldoende blijkt zal de aandachtsfunctionaris (opnieuw) melden bij Veilig Thuis. De aandachtsfunctionaris documenteert de genomen besluiten, eventueel ingezette hulp en voortgang van hulp in het LVS.

N.B.:

*Van besturen en scholen wordt verwacht dat zij bij ernstige signalen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling altijd een melding doen bij Veilig Thuis, zodat ernstige signalen bij Veilig Thuis op de radar komen en Veilig Thuis deze nu en in de toekomst kan combineren met andere signalen. **Het doen van een melding is dus altijd van belang, ook als er in de betreffende situatie al sprake is van betrokkenheid van zorginstellingen.***

(Bron: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap - "Aanbevelingen en voorschriften bij (vermoedens van) huiselijk geweld", maart 2025)

Drenthe

Hulp nodig? Bel 0800-2000 | Directe nood: bel 112

 0800-2000

Wettelijke verplichtingen

Verantwoordelijkheid

De leerkracht is in het hele proces verantwoordelijk voor het starten van de Meldcode nadat hij/zij signalen heeft opgevangen. De AF is verantwoordelijk voor de ondersteuning van de leerkracht en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Meldcode. Ook zal de AF ondersteunen in en bijdragen aan de documentatie in het leerlingvolgsysteem (LVS).

Vertrouwelijke informatie

Binnen OOE wordt alle vertrouwelijke leerlinginformatie vastgelegd in het Leerlingvolgsysteem (LVS). Ook de eerder genoemde stappen in het kader van de Meldcode worden vastgelegd in het leerlingdossier binnen het LVS. In het kader van de AVG staan de gebruikersrechten binnen het LVS zodanig ingesteld dat alleen de werknemers van OOE die professioneel betrokken zijn bij een leerling in het dossier kunnen.

OOE heeft een eigen privacy officer die toeziet op de naleving van de AVG.

Documenteren

Alle stappen van de Meldcode worden door de leerkracht (en/of Aandachtsfunctionaris) vastgelegd in het LVS. Documentatie vindt plaats op basis van feitelijke waarneming.

Instructie gebruik Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**. Voor meer informatie zie https://data.maglr.com/149/legacy/userfiles/usersdata/734/library/7731/pdfs/augeo_-_zo_voer_je_de_kindcheck_uit.pdf

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

- Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
- De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

Heeft u twijfels over de veiligheid van de kinderen? Dan doorloopt u de stappen van de Meldcode. U legt eerst vast door welke signalen bij de ouder u twijfelt over de veiligheid van

de kinderen. Daarna volgt u de verdere stappen van de Meldcode die ervoor zorgen dat er ook verder onderzoek plaatsvindt en dat er, zo nodig, passende hulp komt.

Deskundigheid eengerelateerd geweld/ meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eengerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. U kunt een op het gebied van eengerelateerd geweld deskundige raadplegen of Veilig Thuis.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met Veilig Thuis Drenthe.

Binnen OOE kunnen Aandachtsfunctionarissen ook contact opnemen met de volgende personen:

- De bovenschoolse AF
- Veilig Thuis Drenthe

Informatie over meldrecht in relatie tot beroepsgeheim

Het beroepsgeheim of de zwijgplicht is een belangrijke voorwaarde voor effectieve hulpverlening. De vertrouwensrelatie met een betrokkene(n) is van wezenlijk belang. Toch kunnen er situaties zijn waarin de problematiek zo ernstig is dat het doorbreken van het beroepsgeheim noodzakelijk is.

Meldrecht

De regels voor het verbreken van het beroepsgeheim gelden voor alle situaties waarin de betrokkene(n) zich in een ernstige situatie bevindt. Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld is dit in een meldrecht vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning (art. 5.2.6 Wmo). Dit biedt iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld bij Veilig Thuis te melden. Ook als betrokkene(n) daar geen toestemming voor geeft. Daarnaast biedt het meldrecht beroepskrachten de mogelijkheid om informatie over betrokkene(n) te verstrekken als Veilig Thuis daarbij in een onderzoek naar vraagt.

NB: Het wettelijk meldrecht geldt ook als er alleen meerderjarigen bij het huiselijk geweld zijn betrokken.

NB: Voor een zorgvuldige besluitvorming is het noodzakelijk dat de beroepskracht de situatie, voordat hij zijn besluit neemt, bespreekt met een deskundige collega en zo nodig ook (op basis van anonieme gegevens) advies vraagt aan Veilig Thuis. Verder is het van belang dat de aanwezigheid van voldoende relevante feiten of signalen en zorgvuldige verzameling van deze feiten en signalen aantoonbaar is, en dat er een zorgvuldige en concrete afweging van belangen is geweest. Alle stappen van de meldcode zijn zorgvuldig doorlopen, en de gesprekken met de betrokkene(n) zijn gevoerd.

Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen.

Vanuit "Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling" (VWS, 2018) zijn 9 actiepunten omgezet in concrete vragen.

1. Termen

Binnen Openbaar Onderwijs Emmen wordt de term leerling(en) gehanteerd.

2. Informatie over het proces

De betrokken leerkracht geeft (eventueel ondersteund of waargenomen door de AF) aan de leerling informatie over het proces. Hierbij kan gedacht worden aan:

- Wie wat aan het doen is.
- Waarom diegene dit aan het doen is.
- Wanneer dit gebeurt.
- Wat de zorgen zijn.
- Welke besluiten er genomen worden, door wie, over wat en wanneer.
- Wat is de mening van de leerling.
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover.
- Mogelijkheden voor de leerling voor participatie, meedenken, mening geven.
- Recht op klacht of verzet.

3. Informatie over veilig opgroeien

De leerkracht geeft de leerling informatie over 'veilig opgroeien'. Dit kan evt. in samenspraak met de Aandachtsfunctionaris van de school.

- Er wordt verteld wat is een normale omgang is tussen ouder en kind.
- Er wordt uitgelegd dat een kind nooit de schuld heeft bij kindermishandeling/misbruik.

4. Recht op eigen mening

De leerkracht (eventueel samen met de AF) geeft aan welke rechten de leerling heeft op informatie, het recht om betrokken te worden en het recht op een eigen mening.

5. Vragen en luisteren naar de visie van de leerling

De leerkracht gaat met de leerling in gesprek. Hij/zij is het eerste aanspreekpunt van de leerling met betrekking tot het verder uiten van bestaande zorgen en het delen van oplossingen geopperd door de leerling.

Hierbij is er aandacht voor:

- De mening van de leerling over bestaande zorgen.
- De door de leerling geopperde oplossingen.
- De mening over voorgestelde beslissingen.

6. De mening van de leerling in de besluitvorming

Op basis van de gesprekken die gevoerd zijn met de leerling wordt een verslag gemaakt dat gedeeld wordt met de leerling (als de leeftijd en intelligentie dit toestaat). Hierin wordt ook beschreven hoe en op welke wijze de mening van de leerling wordt meegenomen in de besluitvorming. Uitgangspunt is dat de mening van de leerling sowieso wordt meegenomen of dat er wordt uitgelegd hoe iets zit. Een verslag van dit gesprek wordt ook door de leerkracht opgenomen in het kinddossier van het LVS.

7. Route bij disclosure

Wanneer er sprake is van disclosure (onthulling) en de veiligheid in geding is neemt de AF altijd direct contact op met Veilig Thuis.

We geven aan naar de leerling dat we even niets meer mogen vragen om zo goed en duidelijk mogelijk de situatie waarin de leerling zich bevindt door experts (mensen die er verstand van hebben) op te laten pakken.

Wanneer er sprake is van een onveilige situatie waarbij de politie ingeschakeld wordt, informeert de AF de bovenschoolse AF. Deze laatste informeert het schoolbestuur.

8. Steun

De leerkracht zal voor de leerling in eerste instantie de veilige persoon zijn bij wie ze hun verhaal, gedachten en gevoelens kwijt kunnen. Mocht de AF aanwijzingen hebben dat een ander teamlid (of hij/zij zelf) deze rol beter op zich kan nemen dan neemt de AF hierin de nodige stappen.

Het contact met de ouder(s) vindt altijd plaats met minimaal 2 teamleden. Hiervan is 1 de AF. Afhankelijk van de situatie zal de leerkracht of de locatiedirecteur van de school bij het gesprek aanwezig zijn. Contact met externen verloopt altijd door de AF.

9. Tips voor gesprek

Naast de algemene tips voor het hebben van een goed gesprek met de leerling weten we als geen ander dat leerlingen die beschadigd zijn extra gevoelig zijn voor signalen van de gesprekspartner (bewust of onbewust). In de Bijlage 2 bij dit protocol zijn daarvoor enkele tips te vinden.

Bijlage 1

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.

- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Bijlage 2 Algemene tips voor gespreksvoering

Beroepshouding

Professionals die werken met kinderen tonen vanuit hun grondhouding oprechte nieuwsgierigheid naar het welbevinden van het kind. Hun houding is oprecht en geïnteresseerd: zij luisteren naar het kind en nemen het kind serieus.

De elementen die kinderen aangeven belangrijk te vinden in de communicatie met professionals zijn:

- dat zij oprechte interesse in hen tonen
- dat professionals naar hen luisteren en dat zij hun mening in elk geval in overweging nemen

Volgens kinderen dragen de volgende aspecten bij aan het gevoel serieus genomen te worden:

- echte interesse van de professional;
- geloofd worden door de professional;
- uitleg waarom het proces niet volgens de wensen van het kind gaat;
- in contact blijven, ook wanneer er geen probleem is;
- geconsulteerd worden voordat er beslissingen genomen worden en er onderhandeld wordt wat deze beslissingen moeten zijn.

Aanvullend

- Kinderen scannen je in een paar tellen en een eerste indruk kan maar 1 keer gemaakt worden. Als jij slecht in je vel zit door iets anders, vertel dat dan open en eerlijk. Het kind kan dat dan scheiden van de "scan" die hij/zij gemaakt heeft.
- Het is belangrijk voor het kind het gevoel te krijgen dat JIJ (het kind) de krent in de pap bent. Het kind voelt zich speciaal en het helpt om het vertrouwen van een kind te winnen.
- Zeg bijvoorbeeld: "Wauw, ik ben onder de indruk van hoe jij jouw verhaal vertelt/probeert te vertellen. Dit helpt mij enorm om jou (en jouw ouders) te kunnen helpen!".

Mishandelde kinderen geven aan dat een uitnodigende en aandachtige houding cruciaal is: kinderen praten vaak niet uit zichzelf over wat hen overkomt

Bijlage 3

Verzuim in relatie tot afwijking onderwijstijd

De inspectie doet de volgende aanbevelingen met betrekking tot verzuim en afwijking van de onderwijstijd.

N.B.: Binnen OOE altijd in overleg met de adviseur onderwijs!

Neem indien nodig bij afwijking onderwijstijd contact op met de inspectie

Scholen verzorgen minimaal het wettelijk verplicht aantal uren onderwijs. Wanneer een leerling vanwege lichamelijke en/of psychische redenen niet (volledig) aan dit onderwijs kan deelnemen, kan het noodzakelijk zijn om daar een aanvraag afwijking onderwijstijd voor in te dienen. Inspectie moet daar instemming voor geven. Bij twijfel over dit soort aanvragen is het raadzaam om contact op te nemen om te informeren naar de kaders en randvoorwaarden omtrent de afwijking onderwijstijd.

Meer informatie:

[Maatwerk in onderwijstijd voor leerlingen met een beperking | Onderwijstijd | Inspectie van het onderwijs](#)

Zorg en ondersteuning hoort in het ontwikkelingsperspectief

Het is belangrijk dat alle vormen van zorg en ondersteuning (binnen en buiten de school) onder schooltijd worden opgenomen in het ontwikkelingsperspectief van leerlingen zodat helder is welke vorm van zorg of ondersteuning wordt gefaciliteerd, door wie deze wordt uitgevoerd en wat de doelstellingen zijn. Ook moet informatie over de frequentie, over de duur en eventuele effecten ervan duidelijk zijn.

Zet het samenwerkingsverband en het wijkteam in

Het samenwerkingsverband en wijkteam moeten waar nodig betrokken worden door scholen, ongeacht de aanwezigheid en betrokkenheid van andere zorginstanties. Met name het samenwerkingsverband kan ondersteunen vanuit de zorgplicht die scholen hebben. Dit kan scholen scherp houden in het handelingsrepertoire bij ingewikkelde situaties.

Duidelijk verzuimbeleid

Het is van belang dat scholen een duidelijk verzuimbeleid hebben en dit beschikbaar stellen aan alle ouders/verzorgers. In dit beleid moet ook helder zijn wanneer school contact opneemt met de leerplichtambtenaar en eventuele andere partijen waar scholen een melding van verzuim kunnen maken.

Registratie op orde

Het is van belang dat scholen de aan- en afwezigheid van leerlingen op de juiste manier registreren en een duidelijke reden opnemen bij afwezigheid of eventueel te laat komen. Geoorloofd verzuim is beperkt tot de zeven redenen die vermeld staan in artikel 11 van de Leerplichtwet 1969. Andere redenen voor afwezigheid zijn ongeoorloofd.

School is verantwoordelijk voor de zorgplicht

Scholen hebben een zorgplicht en zijn daar zelf verantwoordelijk voor. Scholen kunnen adviezen van zorginstanties niet lijdzaam volgen maar moeten zelf afwegen of een leerling onderwijs kan volgen, al dan niet met extra ondersteuning.